

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

**V Всеукраїнська науково-практична конференція
(6 грудня 2022 р.)**

м. Полтава 2022

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 28.11.2022 р.).

Редакційна колегія:

– **Аранчій В. І.**, к. е. н., професор, в. о. ректора Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

– **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

– **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф., 6 грудня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. 230 с.

До збірника матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ЕТАПУ НАДХОДЖЕННЯ ЗАПАСІВ Павловська Т.С.	77
ОБЛІК ПАЛИВА ЗА СМАРТ-КАРТКАМИ Поліщук А., Ляшков Д., Кулик Ю.....	81
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА Скрипак М.О.....	84
ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ: ХТО МАЄ ЗАПОВНЮВАТИ. ЙОГО ФОРМА ТА ОСОБЛИВОСТІ Ставицька В.О.	86
ПРАВИЛА ІНКОТЕРМС 2020: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСНОВНІ ЗМІНИ Тютюнник С. В., Дугар Т.Є.	89
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ Хоменко А.А.....	93
ПЛАНУВАННЯ АУДИТУ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПЕРЕВІРОК Швед К.Ю., Бережна Д.Ю.....	95
РОЛЬ ТА ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ Шийка В.І.....	99
СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	102
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ БІЗНЕС- ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ Безрук Д.І.....	103
ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР Герасименко В. В., Хоменко А. В.....	106
НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ, ВИКОНАННЯ РОБІТ, НАДАННЯ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВА Горулько Л. І.....	109
УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Дерягін М.Б., Дараган Д.О.....	112

ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ЕТАПУ НАДХОДЖЕННЯ ЗАПАСІВ

Павловська Т.С.,

здобувач вищої освіти ОС Магістр

Полтавський державний аграрний університет

Науковий керівник: Тютюнник С.В., к.е.н., доцент

Усі підприємства в своїй діяльності використовують матеріальні ресурси, що за своєю економічною сутністю є запасами. Вони представляють собою матеріальні об'єкти (засоби виробництва, предмети споживання та ін.), що у визначений проміжок часу – операційний цикл – будуть використані для подальшого продажу чи іншої форми обміну, трансформовані в процесі виробництва, або застосовані для обслуговування діяльності підприємства.

Інформаційний підхід до управління сучасним підприємством загалом та логістичними витратами зокрема полягає у забезпеченні керівництва та інших зацікавлених осіб достовірною інформацією про суму, структуру, динаміку логістичних витрат задля прийняття оптимальних управлінських рішень. Саме тому для ефективного управління та обліку логістичних потоків запасів підприємства і відповідних витрат необхідно детально дослідити процес надходження запасів на підприємство [2, с. 59].

Бухгалтерський облік та класифікація запасів є детально регламентованими, оскільки вони мають вагомe значення в діяльності будь-якого підприємства, будучи основним елементом забезпечення безперервності виробничого процесу. Нормативні документи, які визначають облік запасів: НП(С)БО 9 «Запаси», Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, наказ Мінфіну від 10.01.2007 р. № 2, Інструкція про застосування Плану рахунків, наказ Мінфіну від 30.11.1999 р. № 291, МСБО 2 «Запаси» [1].

Транспортування зовнішнє, складування, внутрішні переміщення застосовуючись до запасів створюють матеріальний потік, який є об'єктом логістики та предметом бухгалтерського обліку.

Запаси можуть надійти на підприємство із зовнішнього середовища або з самого підприємства, якщо вони виготовлені власними силами чи є частиною ліквідованих, розібраних, ремонтваних чи іншим способом змінених активів підприємства. Способами надходження запасів із зовнішнього середовища є їх придбання, безоплатне одержання, обмін чи внесення до статутного капіталу.

На рис. 1 представлено схему надходження запасів із зовнішнього середовища. Початково у підприємства виникає потреба у певних запасах: матеріалах, сировині, запасних частинах тощо. Залежно від методів організації виробництва їх необхідність може бути спланована попередньо за плановими обсягами виробництва, або виникати уже в процесі діяльності. Наприклад, при виникненні індивідуального замовлення від клієнта.

Рис. 1. Схема надходження запасів на підприємство (сформовано автором на основі джерела 1)

Потреба в запасах виражається у формі запиту у зовнішнє середовище - вихідного інформаційного потоку. Відповідальна особа (комірник, менеджер із запасів, бригадир тощо) досліджує наявні товари у магазинах, інтернет-магазинах, телефонує до постачальників чи пише листи у месенджерах чи електронною поштою. На основі отриманих таким чином активних і пасивних пропозицій здійснюється аналіз ринку для забезпечення максимально високих якісних та кількісних характеристик товару за умови мінімізації вартості товарів. Так, визначальними критеріями вибору постачальника є наявність необхідної продукції, її якість та повнота асортименту, умови обслуговування постачальниками, їх місцезнаходження, час роботи, ритмічність та надійність потенційних поставок, умови оплати та поставки, ціна товару та супутніх послуг (транспортування, оформлення тощо).

Після вибору найбільш вигідної пропозиції здійснюється замовлення товару. Оскільки воно не є обов'язковим первинним документом та не регламентоване законодавством, проте багато підприємств впроваджують форму для замовлення, як інструмент управлінського обліку. Також замість окремої форми замовлення іноді використовують рахунок-фактуру, що також не є первинним чи обов'язковим документом, підставою для обліку.

Отже, інформаційний потік, що супроводжує постачання товарів із зовнішньої логістичної системи складається з таких документів як договір на постачання, що регламентує придбання товарів у суб'єкта господарювання для підприємницьких цілей, замовлення або рахунок-фактура, який інформує покупця про товари, роботи чи послуги, які їм пропонується оплатити, товарно супровідні документи: видаткова накладна, товарно-транспортна накладна, митна декларація тощо.

Так, усі витрати, що супроводжують вищеописані процеси відносяться до логістичних витрат інформаційно-логістичних процесів. Наприклад, компенсація витрат підзвітної особи на переміщення до магазинів чи підприємств постачальників для укладання договорів, оплата електронних

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

сервісів та комп'ютерних програм, що використовуються при аналізі пропозицій та інші.

Наступним етапом є безпосередньо постачання – переміщення товарів від постачальника до підприємства, що представлено на рис. 2. Визначальним є момент передачі прав власності на ці запаси. Від цього залежить хто буде організовувати доставку. Так, власник товару: постачальник чи вже покупець – здійснює доставку власними силами, а саме підзвітними особам – працівниками підприємства, замовляючи транспортування у аутсорсингової компанії або пересилаючи товар поштово-вантажними, транспортними компаніями.

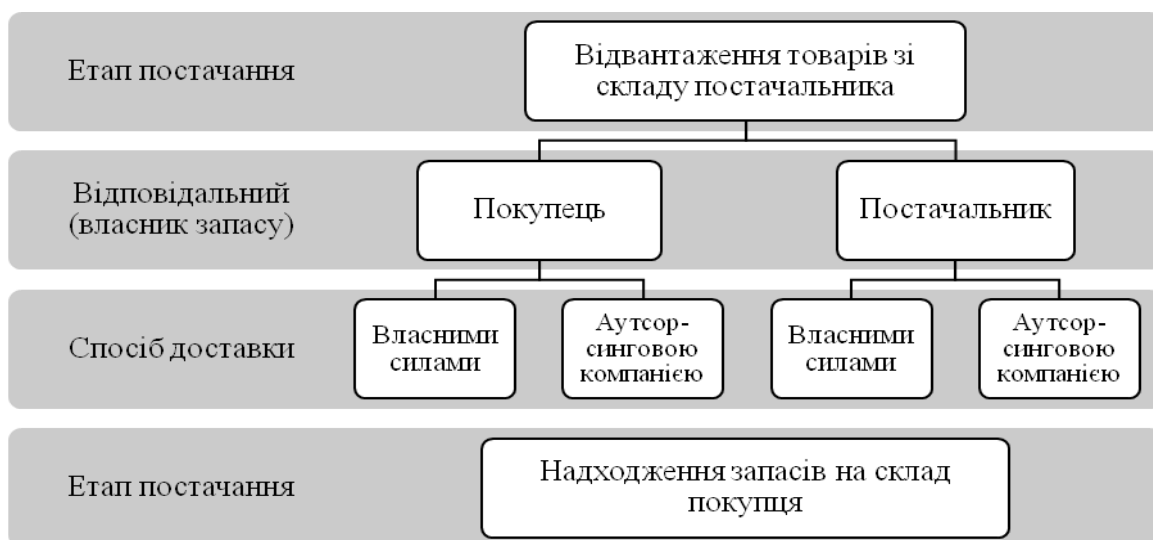

Рис. 2. Схема доставки запасів на підприємство (сформовано автором на основі джерела 1)

Так, безпосередньо надходження супроводжується повідомленням про прибуття, актом приймання матеріалів, прибутковою накладною тощо. Логістичними витратами даного етапу можуть бути частина оплати постачальнику (вартість доставки, що включена до вартості товару або надається як окрема послуга) чи підряднику, котрий здійснює доставку. Якщо ж доставка здійснюється працівником підприємства, то до логістичних витрат відноситься, як оплата його праці, так і відшкодування йому понесених витрат.

Отже, процес постачання з точки зору логістики являє собою матеріальний потік запасів, фінансовий потік коштів – оплати за транспортування запасів, а також інформаційний потік даних між логістичними системами контрагентів, а також внутрішній інформаційний потік між працівниками підприємства, його відділами тощо. Зазвичай, супутні витрати на транспортування запасів при надходженні їх на підприємство відносяться до складу первісної вартості товарно-матеріальних цінностей. Витрати на обслуговування інформаційного потоку зараховуються до складу адміністративних чи загальновиробничих витрат. Проте їх виокремлення та

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

облік є важливим елементом управління підприємством, адже дозволяє оптимізувати процес постачання товарів та безпосередньо фінансові витрати.

Список використаних джерел

1. Вороная Н., Нестеренко М. Надходження запасів. *Податки & бухоблік*. 2018. №50. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/june/issue-50/article-37371.html> (дата звернення: 03.11.2022).
2. Завитій О., Дідоренко Т., Кондратюк Л., Логістичні витрати виробничих підприємств як об'єкти обліку та контролю. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. Міжнародний науковий журнал. 2019. № 1-2. С. 49 – 73.